

Megjelen minden második napon
kedd, csütörtök és szombat este.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sátoralja-Ujhely, főtér 9. szám.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Apró hirdetéseknek minden garmond 30
4 fill., vastagabb betűkkel 8 fill.

Nyilttérben minden garmond sor 30 fill.

ZEMPLÉN

POLITIKAI HIRLAP.

ifj. Meczner Gyula
főszerkesztő.

Bíró Pál
felelős szerkesztő.

dr. Hám Sándor
főmunkatárs.

Előfizetési ára:

Egész évre 12 korona, félfévre 6 kor,
negyedévre 3 kor.

— Egyes szám ára 8 fillér. —

Hirdetési díj:

Hivatalos hirdetéseknek minden szó után
2 fill. Petit betűnél nagyobb, avagy disz-
betűkkel, vagy kerettel ellátott hirdetések
térmeték szerint egy negyszög centim.
után 6 fill. — Állandó hirdetéseknek ár-
kedvezmény.

Fürdőidény.

április 20.

Mint minden évben évek óta, úgy ez idén is összegyűltek a balneológusok Budapesten kongresszusra. Sok szép szó esett e tanácskozások alkalmával, fehér asztal is volt, tósztosztak is sokat a szebb és jobb jövő reményében; mindazonáltal a hazai fürdőink emelkedése látogatottsága csak esigalépésekkel halad előre, a külföldi fürdőkkel a versenyt felvenni mindeddig képtelenek nem voltunk és egyhamar ezek nivójára emelkedni nem is fogunk. Sokan azt hiszik, hogy az igazi hazafiság hiányában rejlik ennek oka, minthogy a főiri és gazdag családok tulnyomó része a külföldi fürdőket oly nagy mérvben látogatják. Oly kicsinyes motívumokra hajlandók visszavezetni és ezen elfogultságukban készek lennének őket anathemával sújtani. Ezen felfogás nagyon téves és igazságtalan; az üdülés és fürdőzés használata ezzel semminemű nexusban nem áll. Tudva levő tény, hogy a tűzhelytől távozó, megszokott kényelmétől önszántából önmagát megfosztó nagy sokaság leginkább két főindok által vezetetik és pedig első helyen áll az egészsége helyreállítását keresők nagy összege; ez pedig rendszerint saját házi orvosának vagy pedig a tanárok konzultációja folytán keresik fel a nekik ajánlott fürdőhelyet. A legdrágább kinese neki az egészsége, ez háttérbe szorít minden egyéb tekintetet, ő egészségét keresi ottan, ahol kilátásba helyeztetett.

Hogy hazánk orvosai rejlik annyi hazafiság, hogy amennyire a tudományjal össze nem ütközik, a hazai fürdőt ajánlja klienseinek, az kétséget sem szenved; de mint mindenben, úgy ebben is a nagyközönség — kivált a tehetősebbek — kifelé gravitálnak, nem elégszenek meg híres, tudós tanáraink tanácsával, nekik a bécsi jobban imponál, vagy mondjuk, nagyobb bizalommal viseltetnek az iránt és mi természetesebb, hogy ez — cicero pro domo — saját hazai fürdőit hozza javaslatba.

Ezekon kívül, hogyha őszinték akarunk lenni, be kell vallanunk, hogy hazai fürdőinkben kevés kivétellel az üdülését kereső beteg nem találja meg azt a nyugalmat, mely után első sorban vágyódik és mely egyik főfeltétele fürdőzésének. Divik még a régi szokás igen sok helyütt, a mulatozási vágy, hogy

ez az igazi betegek rovására történik, kétséget sem szenved.

Mit szólunk az ellátásról? E tekintetben nagyot haladtunk, ez kétségbe nem vonható, de mily méreg drágán kell azt megfizetnünk!

Amint említettem, két főindok vezeti a közönség nagy részét tűzhelye elhagyására, az elsőről a fentebbiekben röviden értekeztem, a másik indok az úgynevezett *stricte sensu üdülés*. Ezeket nem betegség kényszeríti otthonaik elhagyására, hanem egy tiz havi folytonos, az idegrendszert megrendítő munkálkodás teszi szükségessé, ezek a valódi pihenés; után vágyunk, azt keresik fel, tehát a csendes és nyugodt, de egyszersmind a természet szépségeivel megáldott vidékre vonulnak. Meg keil még említenünk, hogy van néhány oly fürdőhely, mely párját ritkítja, tehát van is választás, mint például Karlsbad, Gastein, ez mekkája az oda zárandóknak és pedig jogosan.

Hazánk bővelkedik ugyan jó és mondhatni páratlan hatású fürdőkkel. Budapesten létező kiváló hatású fürdők: Lukács, Császár, Rudas, Margit, Arthézi, ott van a híres Pöstyén, Trencsén-Teplisz, Buziás, Szliács, Bártfa stb. ezek mind igen látogatottak és idővel még jobban fognak emelkedni, csak türelem!

Dr. Thomán Dávid.

— április 22.

Horánszky sirja fölött. Mint mikor egy hatalmas elme eposzt alkot és nagyszerű műve kellő közepén elszólítja a halál, úgy tűnt el a nagy Nirvánába Horánszky hatalmas egyénisége is. Herkuleshez illő hősiességű küzdelemmel készíti elő azt a politikai talajt, amelyen az ő meggyőződése, lelkesedése és tettvégya nyomán végre a munka porondjára léphet és ime ekkor roppantja ketté derékban a sors kegyetlen végzete. Alig hogy a király bizalmából Széll Kálmán ajánlatára elfoglalta a kereskedelmi miniszteri székét, elszólítja őt onnan a halál rideg szava. Es oh éppen amikor az ő forró hazaszeretetét, lángoló buzgalmát, amely még a halálos ágyán is az ország dolgaira serkentette, végre ott érvényesíthette volna, ahol az ő becsületes, őszinte munkavágyával nagy dolgokra készült. Hőskötemény a Horánszky Nándor élete. A hazájáért munkálkodó, politikai küzdelemért rajongó, nagytudású és óriási talentumu hőskörrel zengő költemények hőse volt. Hős, aki hőssé lett attól a perctől fogva, amint először mutatta be nekünk a sors poétája, hős a küzdőter egész vonalán, hős, akiben bármikor is fölismerjük ezt a hivatást, mert minden tettével elárulja, hogy az élet poétája erre a szerepre szánta a kiváltsága, a szellemi fönsége révén, akinek pályáját kettétörte bár az élet hideg szele, de egy eposzeiának

hősévé avatta őt a magyar história, akinek a tragikuma szinte szédítő: letűnni a semmiségbe, mikor az alkotás-vágy szomjusága győtri agyon a halálos ágyán.

A magyar szabadelvűség hős katonája, ki ezért a zászlóért oly égvágygyal küzdött volna még, elvérzett a csatatéren, de nem a küzdelem hevében, hisz ez éppen éltette volna és ha ez a vágy nem tudta őt megmeníteni, akkor hiábavaló volt minden orvosi tudomány, — a végzet szólította őt el onnan. A nagy halottat a király részvéte mellett az egész ország imponáns gyászja kísérte a kerepesi-uti temetőbe.

Temetésére Zemplénnvármegyéből főispánunk Hadik Béla gróf felutazott Budapestre.

Értekezlet a tűzoltás ügyében.

Alig van ma Sátoraljaúj hely város társadalmának égetőbb kérdése annál, hogy a tűzoltás ügyét, melylyel a polgárság személy és vagyonbiztonságát kell megőriznünk végre-valahára rendszeres és biztos alapokra fektessük. Hadik Béla gróf főispán, ki oly erős lelkesedéssel kezdett Zemplénnvármegye kormányzásához ezen egyik legjelentékenyebb, leghumánusabb társadalmi kötelességünket akarja megoldani s e célból értekezletet hívott egybe vasárnap délelőttre a vármegyeháza nagytermébe. Az értekezleten szép számban gyűltek össze társadalmunk azon vezérégyéniségei, akik e téren évtizedek hossza sora óta lelkes tevékenységet fejtettek ki. Magvas és szép eszmecsere után megállapodott az értekezlet abban, hogy szerveztessék városi tűzoltóság, amelynek tűz esetén a működés egyöntetűsége céljából alárendeltetik az önkéntes tűzoltó egylet (autonómiajának érintése nélkül) és a gyári tűzoltóság. A városi tűzoltóság állana 14 hivatásos rendes havi fizetéses tűzoltóból és egy kocsisból, e mellé szerveztetnék egy 30 tagból álló tartalék, amely bizonyos évi tiszteletdíjban részesítették a 14 tűzoltó egyike volna az őrpáncsnok, illetve oktató. És rendelkeznek velők teljes felelősséggel egy alparancsnok és egy főparancsnok, kiket mindenkor a város hivatásos főtisztviselőiből választ a város hivatásos főtisztviselője. Megkerestetik a honvédpáncsnokság hogy tüz esetére a szükséges katonai erőt rendelkezésre bocsássa. A tüzjelző tel-fon a hírszolgálat érdekében létesítették és addig is míg a közel aktuális fejlődő vízvezeték ügye düllore kerül megbízatik a polgármester hogy a szükséges víz-reservoir ellátásáról lehetőség szerint gondoskodjék.

A vizsgálat.

Harmincegyedik és harminckettedik nap.
— április 22.

Pénteken a gereselyiek vallottak. Itt ismét szerepel szavazó, akit a Vadászúrtbe vittek és emiatt nem szavazhatott le Dókusra. Szombaton a kordonokra és a zavargások mérvére vallottak a katonai és esendőrpáncsnokságok. — Szentgyörgyi Zoltán vallomása során pedig, szembesítés után, az egyik tanu visszavonta azt a vallomását, hogy választási elnök a székéről húzott volna le szavazókat.

Kacsó Kanócz András, Horosz János és ifj. Horosz János magyar-

jesztrebi Dókus-pártiak a bevonulás erőszakosságairól vallanak. A Buza-párti tömeg már a vámnál megrohanta szekereiket, felgráhtak, köpködtek, Horosz kalapját lerántották. Félelemben a zászlókat és tollakat elrejtették. A jesztrebiek közül senki sem szavazott a Buza-pártra.

Balogh György és Bodnár János saját vallomásuk szerint csak ketten voltak Buza-pártiak Gercselyből. Bodnárt egy csizmadia hozta be Ujhelybe. Le is szavazott a pártjára. De Balogh nem szavazhatott, mert nem volt bizalmi férfi, aki igazolhatna.

Steindler Jakab gercselyi Dókus-pártit, amint a Vadászúrt előtt elhaladt, becipelték Buza kortesek a Buza-tanyára. Ott a kaput betéve tartva, ki nem engedték. Később a Lóvy üzletén keresztül sikerült kiszabadulnia. De már akkor elkésett a szavazásról, a Dókus-párti gercselyiek leszavaztak, a végét sem várhatta be és ezért szavazás nélkül távozott haza.

Hreha János Dókus-párti gercselyi szavazót egy korcsmából, mikor már jobban beboroztak, csalogatták el mesteremberek a Vadászúrtbe. Onnét aztán nem bocsájtották ki. Mikor aztán verekedés és zűrzavar kerekedett a kapuban, ki-onthatott onnan a saját tanyájára és le is szavazott Dókusra. Szüics Sándort, mikor éppen a Dókus majorból jött ki, vették körül Buza-pártiak és cipelték el a Vadászúrtbe. Innen csak fortélylyal szabadulhatott. Azután az utcán megint elfogták, de mikor a városháza elé kerültek, átszókták a pártjára és leszavazott Dókusra.

Szombaton a gercselyi Dókus-párti választókkal szemben elkövetett terrorizmusokról vallott Szentgyörgyi Zoltán joghallgató. Előadja, hogy a Vörös Ökör előtt Turainé és Hericzné a leszállott választókat a Buza-párthoz igyekeztek átcsábítani, ételt, italt és pénzt ígérve nekik. Két szekertünk, amelyeket a Rákóczi utca bejáratánál feltartóztattak, elittnt. A szekereket megrohánásáról és elvonszolásáról is vallomást tett. E vallomás során a táblabíró elrendeli tananak Gyüre Istvánnal való szembesítését, Szentgyörgyi Zoltán a szemébe mondja Gyüre Istvánnak, hogy vál. elnök az ő jelenlétében sem szekereket fel nem tartóztatott, sem azokról választókat le nem szedett, sem tolljelvényeiket ki nem cserélte. Gyüre István megmarad vallomása mellett. Utóbb kijelenti azonban, hogy arra nem emlékszik egész határozottan, hogy a vál. elnök le-huzott szavazókat a székéről, csak arra emlékszik, hogy a szekereket feltartóztatta, kéri ennelfogva letett vallomását ekként helyesbiteni.

Barthos István honvéd százados vallja, hogy a vázrajzon feltüntetett I—V. alatti kordonok határozottak meg a választást előző délután. Az ő rendelkezésére állott három szakasz. Ezekből kettő a megyekuti és Zinner ház előtti kordont képezte, a harmadik pedig amelyik kisebb volt és egyik része a Bercsényi utca előtt volt csak a rend fenntartására volt igénybe véve. A kordonokon keresztül saját parancsára minden választót át kellett bocsájtani. A kordonok reggel 9 órakor állítottak fel, tehát még egy fél órával később mint ahogyan a hirdetésben jelezve volt. Annnyira szabad volt ezeken keresztül a közlekedés, hogy a két kordon közti tér időnként ugyannyira megtelt tömeggel, hogy

éppen a harmadik mozgó szakaszszal kellett azt kitesztátni, hogy a szavazó helyiség bejárata szabadabban álljon. Választási elnöktől a kordonok felállítására nézve egész nap folyamán semmiféle rendelkezést nem kapott. Este a közlekedés még kocikkal is teljesen szabad volt. Különben sem érkezett hozzá soha arról panasz, hogy a kordon valakit is feltartóztatott volna. Szekereket nem volt szabad a nap folyamán a kordonon keresztül bocsátani. Különben is élelmezés miatt a Vadászúrtót a kordonok megkerülésével is meg lehetett volna közelíteni. Egy esetre emlékszik, amint Fuchs Jenő egytaligán sört és szalonnát vitt be a Vadászúrtó, ellenkezése dacára is a kordonon keresztül.

Komáromy József huszárszázados és **Dobos Gyula** csendőrszázados vallomását a következő számban közöljük.

Megrágalmazott ügyvéd.

— A petlelős vizsgálat újabb hulláma. —
Sátoraljai hely, ápr. 22.

A sátoraljai helyi kir. törvényszék mint büntető bírósághoz dr. **Thurámszky Zoltán** sátoraljai helyi ügyvéd a mai napon 3093/902. sz. alatt a következő fenyítő feljelentést tette:

*Tekintetes kir. törvényszék.
mint büntető bíróság!*

A Sátoraljai helyben megjelenő Felsőmagyarországi Hírlap 1902 évi április hó 16-án megjelent s ide 1./ alatt csatolt számának »Petíció vizsgálata« című rovatában következők foglaltak: »A Dókus-párt egy újabb manőverhez fogott. Dr. Thurámszky Zoltán kijár a falukba, s a Buza-párt kortesének adván ki magát, megkérdezi a választókat stb.« A Felsőmagyarországi Hírlap e közlése folytán én a szintén Sátoraljai helyben megjelenő »Zemplén« lapnak ide 2./ a csatolt és f. év Ápril hó 17-én megjelent száma útján dr. Buza Barna sátoraljai helyi lakoshoz mint a Felsőmagyarországi Hírlap felelős szerkesztőjéhez nyílt kérdést intéztem az iránt, hogy kitől vette a hírt, miszerint én a falvakba járva Buza-párti kortesnek adom ki magam! E kérdésemre dr. Buza Barna a Felsőmagyarországi Hírlap f. év ápril 19-én megjelent s ide 3./ alatt csatolt számában »Nyílt válaszban« fedezte fel, hogy a hírt Ármágyi János sátoraljai helyi Rusznyák György alsó-regmeczi és Zubály János barancsi lakosoktól vette.

Valótlan az, hogy én akár falvakban járva, akár másutt magamat Buza-párti kortesnek adtam ki, s tekintettel arra, hogy az 1901. évi október 2-án megejtett képviselőválasztás alkalmával a s.-a-ujhelyi választókerületben megválasztott Dókus Ernő országgyűlési képviselőnek Dr. Buza Barna volt az ellenjelöltje, s hogy Dókus Ernőnek a mandátumát a Dr. Buza Barna volt jelölt pártja kérvénnyel támadta meg, e kérvényezési ügyben a bizonyítási eljárás most van folyamatban, s e kérvényezési ügyben én a választást védőket s a választási elnököt képviselem; a Felsőmagyarországi Hírlap hivatkozott száma »Petíció vizsgálata« című rovatának azon tényállítása, hogy én a falvakban kint járva Buza-párti kortesnek adom ki magam és kérdezem ki a volt Buza-párti választókat: mely gyarusítást és vádját képezi ellenem annak, hogy én egyéniséget leplezve s a volt Buza-párt bizalmi állását szinlelve igyekszem a volt Buza-párti választó polgárok bizalmát megnyerni, s őket bizalmas közlésekre bírni. A Felsőmagyarországi Hírlap azon tény állítása tehát, hogy én Buza-párti kortesnek adom ki magam, mint valótlan, a Btkv. 259. és 359. §-aiba ütköző rágalmazás vétségének tényálladékat állapítja meg, mert e tényállítás valódisága esetén engem a közmegejtés tárgyává tenne ki.

A fentiek alapján vádat emelek dr. Buza Barna sátoraljai helyi lakos ellen a Btkv. 259.-§-ába ütköző rágalmazás vétsége miatt, melyet azáltal köve-

tett el, hogy rólam közmegejtés indokát képezhető valótlan tényállást tett közzé a felelős szerkesztősége alatt megjelenő Felső Magyarországi Hírlapban, s vádat emelek Ármágyi János sátoraljai helyi Rusznyák György alsó-regmeczi és Zubály János barancsi lakosok ellen a Btkv. 258 §-ába ütköző rágalmazás vétsége miatt, melyet ezáltal követtek el, hogy rólam valótlan tény állítottak, mely valódisága esetén engem a közmegejtésnek tenne ki s tisztelettel esedezem az 1897 évi XXX-IV. tcikk 16 §-ának 1. pontja alapján.

Kegyeskedjék figyelembe vétele mellett a Dr. Buza Barna és a többi panaszlók terhére rótt bűncselekmények között tenniforgó alanyi és okozati összefüggésnek az 1896. évi XXXIII. t.-cikk 18. és 19. §§-ai alapján a büntető feljelentésem illetőleg a panaszlót bűncselekmények érdemi elbírálására magát illetékesnek kimondani, Dr. Buza Barna, Ármágyi János, Rusznyák György és Zubály János ellen a büntetővizsgálatot elrendelni s őket szigorúan megbüntetni.

Dr. Buza Barna ellen kegyeskedjék súlyosbító tény körülményeként betudni:

hogy a lapjában közzétett tény ellenem a fent megjelölt kérvényezési ügyben kifejtett *ügyvédi működésem közben tette közzé, s ez eljárása ügyvédi működésem, illetve a bizonyítási eljárás megbénítását s a bizonyítási eljárás során érvényesítendő bizonyítékok meggyanusítását célozta,* —

hogy dr. Buza Barna legjobb tudomásával birt annak, miszerint én az 1901. évi október 2-án megejtett képviselőválasztást előzőleg a szabadelvű pártnál nyert bizalmi állásomból folyólag mint főkortes a sátoraljai helyi képviselőválasztó-kerület összes falvait számtalanszor bejártam, a választó polgárokkal közvetlenül érintkeztem s így személyem a sátoraljai helyi választókerület választópolgárai előtt ösmert,

hogy dr. Buza Barna az 1901. év november hó folyamán személye ellen intézett támadás elleni védekezése alkalmával hozzám »mint kifogástalan uri emberhez« intézett nyílt felhívást s hogy dr. Buza Barna az 1901. évi december hó folyamán egy alkalommal többek jelenlétében előttem aféle kijelentést tett, hogy »te vagy bár ez idő szerint a legnagyobb, de a legtisztességesebb ellenfelem,« ha tehát dr. Buza Barna ellenem egyéniséget meggyalázó tényállást tett közzé: azt ellenem — mint akinek egyéni tisztességét felkérdezésem nélkül önként hirdette — *legjobb tudása ellenére politikai érdekek hatása alatt tette.*

Kitűnő tisztelettel:

Dr. Thurámszky Zoltán.

VÁRMEGYE ÉS VÁROS.

(**Nyilvános betegápolás számadása.** Zemplén vármegye pénztárának 1901. évi nyilvános betegápolási számadása egybeállítván és okmányoltatván, most került számvevői felülvizsgálat alá. Érdekelni fogja a közönséget, hogy e számadás irányából a pénztár bevétele 14,262 K. 61 f. (ebben 1900 évi pénzt. maradvány: 2376 K. 85 f., visszatérült gyógyítási díjakból: 10,922 K. 76 f., bírságokból és vegyesekből: 963 K.) kiadása pedig 13,632 K. 68 f., ebben kórházaknak ápolásért: 12,385 K. 14 f., vegyes kiadás: 1247 K. 54 f.) és így pénzmaradvány 1901. dec. 31-én 629 K. 93 f. A vármegyei közkórházaknak fizetett és pedig a n.-mihályinak 2870 K. 12 f., a s.-a-ujhelyinek 1080 K. 06 f., a homonnainak pedig 129 K. 52 f. s így egyszerűen: 4079 K. 70 f. vagyis a gyógyítási költségeknek 53% oje.

(**Tarcal község régi, 1873—1884. évi, felülvizsgált számadásaiból** tett főszolgabírói előterjesztésre utasította a vármegye alispánja a község előjáróságát, hogy Tarcal községnek mind máig befizetetlen követeléseit bírói uton hajtsa be s e végből ügyvédi képviseltetésről gondoskodjék.

A vármegyei nyugdíjalap felügyelő választmánya tegnap d. u. az alispán elnökele alatt ülésezett és a nyugdíjazások iránt beérkezett folyamodások felett határozott.

(**Kerékpár a hadseregben.** Sátoraljai helyi r. t. város hatósága a következő hivatalos hirdetményt közli: Felhívom a cs. és kir. 65. gyalogezred nem tényleges állományához tartozó mindazon legénységet, — és pedig az 1893. sorozási évig bezárólag, — akik a kerékpár használatába jártasak és saját kerékpárral rendelkeznek, hogy mozgósítás esetére kerékpár szolgálatra f. évi június 30-ig a városi főjegyző hivatalos helyiségében jelentkezzenek. Sátoraljai helyi, 1902 április 17. Székely sk., polgármester.

HIREK.

A májusi „fertály.“

— április 22.

Házbér fizetés előtt állunk. Nehéz napok, keserves órák azoknak, kiknek a sors mostohasága folytán nem jutott kő, téglá, avagy vályogból álló házaeska, s a prózai „lakó“, vagy a még közönségesebb „partei“ jelző bigyeszkedik a nevek után.

De édes Istenem, minek volna a házak, ha lakók nem lennének, s mit csinálnának a háziurak, ha meglennének fosztva, — a házbérszedés gyönyöreitől?

Annyi bizonyos, hogy éppen nem legutolsó élvezetét képezheti ez a májusi fertály. Persze nem a lakók, hanem a háziurak szempontjából tekintve ezt az élvezetet.

Az ujhelyi háziurak mosolyogva nyitják ki a pénzszekrényüket, a lakók pedig már kevésbé mosolyogva hordják abba az összekuporgatott koronákat.

A két mosoly kiegyenlíti egymást s megszületik a — *felmondás.*

Mégis csak jó lakónak is lenni. Milyen élvezet is, mikor odavághatjuk a házigazda szemébe, hogy tessék a lakást kiirni. Igenis felmondunk, mert a lakás nem jó.

A kályhák hidegek, az ajtók rozszul záródnak, a falakon csak nagyító üveggel lehet felfedezni a festés nyomait s a többi helyiségek kritikán aluliak, szóval alászolgája, — elme-gyünk.

És mérgesen lecsapjuk a házbért az asztalra, mintha mi volnánk, az urak s nem a házigazda.

Tulajdonképpen pedig éppenséggel nem örvendünk annak a mulatságnak, amely most reánk várakozik. Kezdődik a lakáskeresés.

Jó, olcsó, kényelmes, tiszta lakás hol van a te országod?

Az új épületek nedvesek, a régiégek szennyfészkek, a mi megfelelő, el van foglalva, s így e seberből verberbe estünk.

A lakók is, a háziurak is panaszkodnak. Sok az üres lakás s még több a célszerűtlen. Mert az a fő, minél többet jövedelmezzen. Kis telekre sokat, apró lyukakat építenek, egy mákszemmel sem jut több levegő senkire, mint a mennyi hivatalosan ki van mérve. Sőt gyakran annyi se. A mai bérházak börtönszerű kaszárnyák, hol rabmódjára sanylódik a lakó.

Itt a május elseje, a lakásügyben szint kell vallani. De első sorban

is elő a bugyelárisal, szurjuk le a negyedévi házbért. Azután a lakó is a házi ur is örülhet, vagy busulhat a maga módja szerint. De mint mindenütt, úgy ennél is legjobban jár, egy harmadik: a *butorszállító*, akár Stark Mátyás, vagy bármi is a neve ő kigyelmének.

s. j.

— **Az alsózempléni ev. ref. egyházmegye** e hó 15 és 16-ik napjain Sárospatakon tartotta tavaszi közgyűlését **Keresztury József** esperes és **Meczner Béla** főgondnok kettős elnöksége alatt. Az esperes imája után Meczner Béla mondott szép emelkedett hangú rövid elnöki megnyitót, melynek kapcsán az egyházmegye részvétét fejezte ki Tisza Kálmán elhunyt felett; Kun Bertalan püspököt 60 éves lelkési, Dókus Ernőt 25 éves tanácsbírói jubileuma alkalmából pedig üdvözölték. Az egyházmegye állapotát feltüntető esperesi jelentés meghallgatása után a körülbelül 60 pontból álló tárgysorozat letárgyalásába fogtak. Megválasztották a kerületi képviselőket Bálint Dezső, Gecsey Péter, Konya András, Meczner András, Kóczán Miklós és Miklós Béla személyében. Beeröstitették Kajdy Menyhért kis dobszai és Székely Imre takta-hárkányi új lelkészeket és több új tanítót. Majd az egyes egyházak kisebb ügyeit és bírósági ügyeket intéztek el. Az első napon délben közebéd volt a Vadászúrtóban.

— **Szerkesztőségünk** **Biró Pál** lapunk felelős szerkesztője holnap, szerdán reggel 9 órától kezdve, egy már a múlt évben jogerős párbajvétségéből eredő ítélet folytán 11 napi államfogház büntetését fogja leülni. Ez idő alatt a szerkesztésért lapunk főszekszője, ifj. **Meczner Gyula** felelős.

— **Áthelyezés.** **Haskó Csil Károly** sátoraljai helyi és **Ortutay István** munkácsi pósta és táviróoszték kölcsönösen áthelyeztettek.

— **Lelkészei-beiktatás.** **Janka Károly**, a homonnai egyház választott lelkészét, e hó 27-én iktatja be hivatalába **Hutka József**, bánóczyi ev. ref. lelkész, a felső-zempléni egyházmegye esperese.

— **Virág-korzó Kassán.** A kassai önk. tüzoltó- és mentő egyesület gróf **Pongrácz Ferencz** vezetése mellett Kassán ez év június 29-én nagyszabású népünnepélyt és virág-korzót rendez.

— **Halálozás.** Részvételt vettük a következő gyászjelentést: **Korchma Menyhért** né szül. **Iványi Emma** ugy maga, férje, gyermekei, unokái, valamint a néhai **Iványi Mária**, **Boksay Emánuel** után maradt gyermekek, unokák és végül számos rokonok részéről megtört szívvel jelenti, hogy a jó apa, após, nagyapa, dédapa és rokon nagyságos és főtisztelendő **Iványi János** Munkács-egyházmegyei c. kanonok, szentszéki tanácsos, esperes aranymiséis nyug. áldozta, a gör. kath. magyarok orsz. biz. tagja, Szabolcs-vármegyei törv. hatósági bizottságának tagja, életének 83-ik és áldozásának 54-ik évében, hosszas betegség s a haldokló szentségének átátos felvétele után **Agárdon**, 1902. évi április hó 21-én délután 4 órakor történt megrendítő elhunytát. A boldogult hült teteme 1902. évi április hó 23-án délelőtt 10 órakor, — az engesztelő szent mise bemutatása után — az ágárdi sarkertben fog örök nyugalomra helyeztetni. Legyen áldott emléke és boldog nyugalma!

Megilletődéssel jelentjük, hogy **Tavasy István** nyug. vármegyei írnok e hó 21-én Sátoraljai helyben 79 éves korában meghalt. Az élete alkonyáig közbecsülésben élt férfiú a szabadságharcot mint honvéd küzdötte végig s hajdan meglehetősen vagyonnal is birt, amit önhibáján kívül vesztett el. Ezért kényszerült öreg-

napjaira hivataloskodni, a minek egyébként nagy szorgalommal felelt meg addig, míg kora engedte. Temetése ma délután 3 órakor ment végbe felső-zsályonkai lakásáról. Temetésén a megyei tisztviselők Dókus Gyula főjegyző vezetése alatt jelentek meg s ravatalára szép koszorú tettek. A 48-as honvéd bajtársak nevében id. Bajusz József mondott ravatala felett megható beszédet.

Tüzérek Újhelyben. A cs. és kir. 6-ik tüzérdandár lovagló tanfolyamának 11 tisztje és 10 legénye ma reggel városunkba érkezett. Innen holnap folytatják útjukat.

Az őszi katonai nagygyakorlatok. Illetékes helyen már elhatározták, hogy az idei őszi hadgyakorlatok a gróf Újküll-Gylleband lovasági tábornok parancsnoksága alatt álló bécsi 2. hadtest és a Frigyes főherceg tábornagya vezénylete alatt álló 5 hadtest között Magyarország északnyugati részében fognak lefolyni. A király szeptember elején egyenesen a főhadit szállásra utazik, a mely minden valószínűség szerint Holicson lesz. A gyakorlatok — egy nap pihenőt beleszámítva — négy-öt napig fognak tartani.

Kóbor cigányok garázdálkodása. A közép-hegyalja vidéket ismét rettegésben tartja a kóbor cigánykaraván, a mennyiben a lopások és betörések napirenden vannak. A szegény-nép éjjeleket virraszt, hogy szegénységét megvédje, de a vakmerően garázdálkodó vad csordával szemben teljesen tehetetlen s könnyes szemmel nézi, mint rabolják az utolsó betevő falatját és testi ruháját. E hó elején egyik éjjelén három községben is követtek el vakmerő rablásokat: O Liszkán boltot törtek fel, Vámos-Ujjfaluban, a községi bíró szomszédságában lakó Friedmann Ábris házában a falat ásták alá s onnan az összes ruha- és ágyneműt, ékszereket, faliorát, tükröt és élelmi szert elemeltek: Bodrog-Zsadányban a falu derekán álló Karabélyos János házában az ablakait szedték ki s a házból 10 párnát és három nagy dunnát elraboltak. Csendőri nyomozat szerint a rablók a lopott tárgyakat a községek alatt hagyott szekerekre rakják és azokat szabadon tovább szállítják.

A takarékos város. A következő levél közlésére kértek fel bennünket: *Tekintetes szerkesztőség!* A város spórol, már nem fűtik a hivatalos helyiségeket. Ma a városi pénztárban akadt dolgom. Tudvalevőleg a tavaszunk egy idő óta annyira szeszélyes, hogy némely napja beillik téli napnak is. De meg tudjuk azt is, hogy tavaszal a szobában rendszeren még hidegebb a levegő, mint a szabadban. Az még mellékes volna, hogy a közönség is fagyoskodik, de már a napi robotban dolgozó hivatalnokokat téli kabátban láttam és ez éppen, hogy szőget ütött a fejembe. Az ujjak jól megdermedve bizony csak gyengén vezetik a tollat. No az meg már nevetésre készítetett, hogy *egy tisztviselő a lakásáról hozott tával fűtetett be a hivatalos helyiségbe.* Teljes tisztelettel vagyok hívók: *egy adófizető polgár.*

A csendőrség köréből. A Sátorlajuhelyben több éven át állomásozott csendőrségi szárnyparancsnokságot tudvalevőleg szolgálati tekintetből Eperjesre áthelyezték. A parancsnokság e napokban mindenestől átköltözött új állomáshelyére. — **Dobos Gyula százados** szárnyparancsnok, kinek tiszteletére a honvédtisztikar és barátai szombaton este Boek vendéglőjében bucsuacsorát rendeztek, családijával holnap távozik körünkől. Értesülésünk szerint a csendőrség közelébb várható fejlesztése esetén városunk ismét kap szárnyparancsnokságot.

Ötvenkoronás bankjegyek. A koronaértékű bankjegyekből eddig még csak a tíz- és husztkoronás bankjegyek vannak forgalomban. Ez a két bankjegy azonban csak ideiglenes jel-

legű és csak addig marad forgalomban, amíg a készfizetéseket fel nem vesszük. Ezentúl azután az ötvenkoronás bankjegy lesz a legkisebb papírpénz és ennél kisebb összegek kiegyenlítésére csak érepenzt lehet használni. Az ötvenkoronás bankjegy, mely tehát az első állandó jellegű papíros lesz, most készül az Osztrák-Magyar Bank bécsi bankjeggyárában. Az új bankjegyek előállításával már annyira vannak, hogy ezeket az új bankjegyeket május hónapban forgalomba bocsátják. Addig ugyanis készen lesz a tartalék-készlet, mely nélkül egyetlenegy bankjegyet sem lehet kibocsátani. Az ötvenkoronás bankjegyek alapszíne zöldes-kék lesz és nagyságuk körülbelül akkora lesz, mint a német ötmárkás bankjegyeké. Az ötvenkoronás bankjegyek forgalma nincs korlátozva.

Rendőri hírek. *Elfogott tolvaj.* Tegnap éjjel a Korona-utcaán őrt álló rendőr egy Nyakas Imre nevű munkanélküli kőborló hajdunánási származású lakatoslegényt fogott el, akinél több különféle edényt talált. A rendőrségen bevallotta, hogy az edényeket, melyekben étel volt, a Felső-Zsolyomkán egy ház ablakából lopta s bűnös tetteire persze az éhség kényszerítette. — *Megtámadt mészáros.* Vasárnap déltájban történt, hogy Keller Samu mészáros, aki kocsián a Hajnal-utca végén haladt, három síheder megtámadta, kövekkel megdobálták s meg is sértették. A rendőrség a tetteseket Lukács János, Hrinkó József és Guttman József személyében kinyomozta. Mind a hárman azt vallják, hogy részeg állapotban követték el tettüket.

IRODALOM.

Ifjusági Önképzőkör. A mult gyűlés jegyzőkönyvének felolvasása után Grünbaum Lajos és Heinrich Béla vették bírálat alá „Az erő és anyag” című értekezést. A művet mindketten elfogadják, és szerzőjét buzdítják a további munkálkodásra. A művet Baumgartner Lajos készítette. Ezután „A szellemi munkásság és erény hatása egyes népekre” című művet bírálják Jónás Emil és Hornyák Ferenc a művet felolvasásra ajánlják, mivel egy-két jelentéktelen hibán kívül megfelel a követelményeknek, szerzője Osztrovics Andor. Most Schön Géza és Weisz Sámuel olvassák fel a véleményüket a „Szegény ember dolgát boldog isten bírja” e munkáról. Ugy az első, mint a második bíráló megjegyzi, hogy a tartalom silánysága mellett a külalak sem felel meg a követelményeknek. Vezető tanár véleménye szerint a tárgya nehézkes, de azért elfogadható. A kör tehát elfogadja, melynek szerzője br. Huszár László. Ezután Grünbaum Lajosnak „Az Aurora és a magyar romantizmus” című értekezését bírálták Gombos Bertalan és Farkas József. Gombos arra kéri a szerzőt, hogy művét egészítse ki, mert egyes helyeken hiányos, különben úgy ő, mint a másik bíráló dícsérik Grünbaumot. „A monológ ellen” című monológot adta elő Zsákay József, Grünbaum hibáztatja, hogy nem ragaszkodott a szöveghez, jól sikerülte érdemesíti, Péchy Dezső is ezen jelzőt fogadja el. A vezető tanár megjegyzi, hogy nem tanulta meg jól, többször megakadt az előadásban, gesztusai ferdeek voltak, az előadást eléggé sikerültnek tartja. Ekker Mihály szavalta most el Berzsényinek „A magyarokhoz” című gyönyörű ódáját. Schön Géza „elég jól sikerült”, Neuwirth Lajos jól sikerültnek tartja a szavallatot. A tanár-elnök Schön véleményét fogadja el, mivel a szakok végén leengedte a hangot, míg a sorok kezdetén rendkívül erős hanggal szavalt. Ezek után Somogyi Bertalan, a rég ősmert tehetséges szavaló adta elő „Szondi hét apródjái”-t. Gombos az előadást dícséretnek mondja, Záborszky Dezső „jól” sikerültnek. Sebeők Elek megjegyzi, hogy az egyik versszak

végén levitte a hangot, holott ennek a következővel egybe kellett volna folynia. Br. Huszár László azt mondta, hogy az orosz pap hangját nem jól reprodukálta és Alinak a hangja gyenge volt. A tanár-elnök neheznek tartja e költeményt szavallásra és hogy Somogyi temperamentumának inkább Petőfi lyrai költeményei alkalmasak szavallásra. Végül a május 3-án tartandó versenyszavallásra lettek kitérve a költemények.

Nagy emberek gyűlekezete. Csodálatos, hogy vannak korszakok, a mikor nagy emberek nem látogatják a Földet. Ilyen a mi korunk is, a mikor csak Tolstoj és Ibsen neve gubbaszkodik a világhír egén. A többiek nemzeti nagyságok, ha ugyan. Csodálatos játéka a véletlennek, de sokszor ugy látszik, mintha a nagy emberek találkozt adnának egymásnak a Földön. Perikles korában a legnagyobb görög művészek egyszerre látogattak meg Athént; a rómeszansz egyszerre tódult volna a pápai és fejedelmi udvarokba. Ilyen volt a XIV. Lajos uralkodásának első fele is: Lafontaine, Molière, Descartes mind megfordultak palotáiban. Ilyen kor volt a Shakespeare kora, a mikor Shakespeare, Bacon, Raleigh s utánuk Ben Jonson, rövid időközben Milton csaknem egyszerre jártak volt a földi téren. — XIV. Lajos uralmának ragyogó és fényes korszakát mutatja irásban és képben a Nagy Képes Világtörténet most megjelent 158. füzeté. A 12 kötetes nagy munka szerkesztője Marczali Henrik dr. egyetemi tanár, ki egyuttal e kötet írója is. Egy-egy gazdagon illusztrált kötet ára díszes félbőrötésben 16 korona; füzeteként is kapható 60 fillérjével. Megjelen minden héten egy füzet. Kapható a kiadóknál (Révai Testvérek irodalmi Intézet Részvénytársaság Budapest, VIII., Üllői út 18. sz. Sátorlajuhelyben Lövy Adolf könyvkereskedése után, havi részletfizetésre is. —

IPAR ÉS KERESKEDELEM.

Az ipartestületi hitel- és árucesarnok szövetkezet. mint az országos központi hitelszövetkezet tagja, e hó 20-án tartott közgyűlésében dr. Horváth János központi kiküldött, az iparügyi szakosztály főnökének elnöklése alatt megalakult.

A közgyűlésen dr. Horváth János egy órán át oly kimerítően, szabatosan és megérthetően magyarázta a hitel- és árucesarnok szövetkezetnek az iparosokra és az iparosok vagyoni viszonyaira jótéményét és hatását, hogy ott nyomban nagyszámu üzlet részt jegyeztek.

A közgyűlés folyamán érkezett meg a küldöttségileg meghívott Székely Elek polgármester, aki lelkes beszédben üdvözölte az iparosok akcióját és igaz érzéssel ígerte meg támogatását.

A polgármester eltávozása után, dr. Horváth János tovább vezette az alakítási munkálatokat, nagy tudással és szakértelemmel, közben megemlékezve az ipartestület működéséről is, melylyel ő hosszabb időn át volt szoros összeköttetésben, s a mely testületet az ország egyik legjobban vezetett testületeinek ösméri.

A szövetkezet igazgatóságába, a központ részéről kinevezetett Székely Elek polgármester, megválasztottak: Bánóczy Kálmán, Hericz Sándor, Lenhart Imre, Schwartzbard Lipót, Berczik Nándor és Főző József.

A felügyelő bizottságba, a központ részéről kinevezetett Székely Imre iparhatósági biztos, megválasztottak: Rein István, Klein Izidor, Rollny Adolf.

A bíráló bizottságba megválasztottak: Orosz Mihály, Armágyi János, Morgenstern Emanuel, Móré Dániel, Malátsik Pál, Majoros Gyula, Jaczkó István, Zombory János, Deutsch Adolf, Kovács Sámuel, Kovalesik János, Kulics János, Friedman Lajos, Kótics István, Schweighoffer János, Bauman János, Fazekas Pál, Pachár Bertalan, Kucsersa János, Zsihovits B.

A közgyűlés után nyomban megtartott igazgatósági és felügyelő-bizottsági ülésben az igazgatóság elnökül: Székely Elek polgármester, helyettes elnökül: Bánóczy Kálmán, a felügyelő-bizottság elnökül: Székely Imre, könyvelőnek: Gáthy Géza és pénztárnoknak: Kovalesik János lett megválasztva.

Ezek után Hericz Sándor ipartestületi alelnök szép szavakban mondott köszönetet a gyűlést vezető dr. Horváth Jánosnak, ki az ülést, zajos és lelkes éljenzés közben berekesztette.

A hitelszövetkezet valószínűleg már május elsején megkezdzi működését.

Országos vásárok tartatnak Zemplén és a szomszéd vármegyék jelentékenyebb kereskedelmi központjain május hó 1-től 15-ig a következő napokon: Május 4-ikén Karádon, 5-ikén Kassán, Tarcalon, Tökterebesen és Tiszórsón. 6-ikén Eperjesen, Sztropkón és Ungváron. 9-ikén Beregszászon. 11-ikén Sárosnagypatakon. 12-ikén Nyiregyházán. 14-ikén Galszécsen.

KÖZGAZDASÁG.

*** Küzdelem a szőlő peronosporája ellen.** Hogy a szőlő peronospora betegsége ellen védekezni kell, ha csak nem akarja szőlőjét a feltétlen elpusztulás veszélyeinek kiténni, azt már minden szőlősgazda tudja, de azzal kevésbbé van tisztában, hogy mikor, mivel és hogyan permetezzen. Ebben a három irányban még mindig sok hibát szoktak elkövetni, melyek mindegyike jelentékeny kárral jár a termelőre. A bordói lé, mely nem egyéb mint rézgalic és mézkeverék vizes oldata, ugyan a legbiztosabb szer a peronospora ellen, ha idejében és megfelelően erős összetétellel készítik el, csak hogy annak elkészítése már nem oly könnyű, hogy uton-uttfélen ne követnének ellene gorbma hibákat, főleg az oldat tökéletlen közömbösítése által, ami azután megbosszulja magát az elővigyázatlan birtokoson. Azért kell mindenütt, ahol a permetező folyadék elkészítését nem képzett szakember teljesíti, elsőbbséget adni már kész permetező keverékeknek, melyeket egyszerűen a vízbe kell keverni megfelelő arányban és kész az oldat. Ezek közt a legkitünőbb anyag a dr. Aschenbrandt-féle bordói por, melyet három év előtt kezdtek hazánkban alkalmazni és melynek használata mindenütt, ahol csak kísérletet tettek vele, a legjobban bevált. Erre az anyagra a figyelmet legelőször Linhart György, a magyar óvári gazdasági akadémia tudós tanára hívta fel, aki több éven át végzett vele kísérleteket a legjobb eredménnyel. Az oldat elkészítését akármilyen gyakorlatlan napszámosra lehet bízni, legteljebb anyagot pazarol, ha nem ismeri pontosan a vizes kád tartalmát, de kárt a szőlőben semmi esetre sem tehet. Pedig tudjuk, hogy gyakran csak azért halasztottat a permetezés néha egyik hétről a másikra, mert a gazda maga képtelen volt magának időt szakítani, hogy ezen munkánál, mely a legnagyobb precizitást igényeli, jelen lehessen; ezalatt pedig a peronospora rohamosan lepte el a szőlőt. A Magyar Mezőgazdák Szövetkezte, mely a bordói port, ezt a kitünő anyagot gyártatja és forgalomba hozza, bárkinek, aki iránta érdeklődik, díjmentesen küld el egy részletes ismertető füzetet. Kívánatos, hogy ugy közép-birtokosaink, kiknek intelligens szőlészeti intéző tartása nincs módjukban, mint kisbirtokosaink, kik maguk készítik el a permetező folyadékot, minél számosabban térnének át a bordói por általános használatára.

A SZERKESZTŐSÉG ÜZENETE.

Tudósító. Tessék azért a szerkesztőség címére küldeni oda is kézbesítik majd felelős szerkesztőnknek.
K. L. Természetesen nagyon szívesen. Sz. B. Sz. Keresztur. Már többször jeleztük hogy tanítóknak évi 6 korona. Nem közölhetők: A gyönyör.

Kiadótulajdonos: **Ehler Gyula.**

